

lutning. Skulde derimod det Andet være indbefattet derunder, saa seer man let, at Thinget da paa den urimeligste Maade vilde foregribe sig i sin Dom, som det jo har at falde, naar Ministeriet forlanger at afhandle i et hemmeligt Møde, om vi skulde modtage saadanne Oplysninger som de tilbudne, baade i et hemmeligt Møde og paa en hemmelig Maade. Thi jeg maa ved denne Leilighed anmærke, — jeg haaber derved ikke at gaae udenfor den foreliggende Sag, da den virkelig fører lige derpaa — jeg maa bemærke, at her ikke blot er tilstede, hvad der gjælder om Møder for lukkede Døre i Almindelighed — saadanne Møder vare, som vi vide, alle Stænderforsamlingsernes Møder, men alligevel blev hvad der foregik optaget i Protocollen og derefter indført i den tilsvarende Tidende —; men det forholder sig jo saaledes med disse hemmelige Møder, som her ere komne i Brug, at de ere og blive en Hemmelighed, blive en Hemmelighed forsaavidt alt, hvad der skeer i dem, ikke paa nogen authentisk eller sikker og tilforladelig Maade kommer til Kundskab udenfor. Og da derhos Ministeriet ved de nærværende Oplysninger, som det enten har sagt, at det meddeelte os skriftlig, eller erklærede sig villigt til at meddele os mundtlig, forudsætter ikke blot den Discretion, som det maa vente af Rigsdagsmand, der maae kjende deres Pligter ligesaa vel som Ministeriet kjender sine, men endog saa forudsætter en virkelig Hemmeligholdelse i en ubestemt Grad og et ubestemt Omfang, saa gjøres derved, som man seer, let den hele Meddelelse til en saadan Hemmelighed, at jeg ikke kan forstaae, hvorledes det skal kunne stemme overens med en dansk, veloplyst Rigsdagsmands Samvittighed og Overbeviisning. Jeg vil ikke søge at opfordre Ministeriet til at gaae frem paa denne Vel, da jeg ikke skjønner rettere end at jeg som dansk Rigsdagsmand, selv om Ministeriet havde faaet dette Thing til at tage den Beslutning, at det vilde modtage og holde hemmeligt hvad Ministeriet betroede det, dog ligesuldt maatte sige: Nei, jeg giver ikke et saadant Tilfagn og kan ikke give det som dansk Rigsdagsmand; jeg er ikke kaldet hertil eller valgt hertil for at være en tro Huusholder over Ministeriets Hemmeligheder (Hør!), men

jeg er valgt og kaldet hertil, for efter min bedste Overbeviisning at bruge til Rigets Bedste al den Kundskab, jeg enten besidder eller paa nogenformhelst Maade kan komme i Besiddelse af ved hvad Ministeriet vil sige mig eller paa anden Maade, saa at dersom jeg modtog, hvad Ministeriet sagde det forudsatte, at vi vilde holde hemmeligt, saa var jeg dog, dersom Ministeriet gav os en Oplysning, som jeg fandt burde være offentlig, for at ikke Riget skulde tage Skade, forpligtet til at gjøre den offentlig.

Formanden: Førend Forhandlingerne gaae videre, maa jeg forebygge en Misforstaaelse, der let vilde kunne fremstaae af hvad der nu er yttret. Det er ganske vist, at den foreslaaede Beslutning kan gives den Forklaring, som af den ærede Rigsdagsmand for Præsto Amts 4de Valgkreds (Grundtvig) er paaanket, nemlig som om det, hvis Thinget maatte fatte denne Beslutning, derved tillige havde fundet sin Afgjørelse, om Meddelelserne onskes givne i et hemmeligt eller et offentligt Møde. Men det er ligesaa vist, at Beslutningen ikke behøver at gives denne Fortolkning, og hvis jeg var gaaet ud fra den Forudsætning, at Thinget, ved at indrømme, at Beslutningen behandles, og ved senere at tage Beslutningen, derved tillige havde afgjort, om Meddelelsen skulde gives i et hemmeligt eller offentligt Møde, da vilde jeg have berammet selve det nærværende Møde for lukkede Døre, hvilket jeg havde været fuldkommen nødsaget til ikke blot ifølge Forretningsordenen, hvor det i den paagjældende Paragraph, navnlig § 41, siges, at: Spørgsmaal, om Sager skulde forhandles i offentlige eller hemmelige Møder, skulle afgjøres, efterat alle Uvedkommende ere fjernede, men ogsaa ifølge Grundloven, thi, som det vil erindres, er den nysnævnte Bestemmelse ikke tagen ved Thingets Beslutning som en blot Bestemmelse i Forretningsregulativet, men er gaaen over i dette fra Grundloven. Jeg maa altsaa erklære, at jeg ikke har kunnet opfatte Sagen anderledes, end at der, ved at tage denne Beslutning, ikkun skeer en Opfordring til Ministeriet om at fremkomme med yderligere Meddelelser angaaende Rigets Stilling og derunder angaaende Regjeringens fremtidige Politik, hvorimod det